

Skolan och konstmusiken

Föreningen Svenska Tonsättare (FST) har under en rad år på olika sätt engagerat sig i musikämnet i skolan. Oavsett hur vi väljer att analysera konstmusikens - och kanske i synnerhet den nya konstmusikens - plats i skolan idag, känns det för tonsättarna angeläget att samarbeta med musklärare och andra engagerade kring ämnet. Kan tonsättarna vara ett stöd i sökandet efter nya former för att undervisa och arbeta med kreativa och konstmusikaliska element i skolan?

Stenhammarprojektet

Många upplever den nutida konstmusiken som komplicerad och svår att förstå. Musklärarutbildningarna har sällan några fördjupade kurser i ämnet – även den klassiska västerländska traditionen behandlas inte sällan mycket översiktligt. Därför är det inte konstigt om många musklärare upplever att de inte har några verktyg att arbeta med inom detta vida musikaliska fält. Därför inbjuder FST nu till ett konkret samarbete i ett projekt vi kallar Stenhammarprojektet, efter en av våra mest kända svenska tonsättare. Samarbetet kan naturligtvis se ut på många olika sätt, och behöver skraddarsys efter respektive skolas behov och befintliga kompetens.

Men en skiss på samarbetets form skulle kunna se ut så här:

Steg 1.

En ”inspirationsdag” kring konstmusikens möjligheter. Musklärare och tonsättare träffas och diskuterar:

- Vad är konstmusik idag? Genrebredden i den nutida konstmusiken presenteras.
- Diskussion kring ”lyssnande-utövande-komponerande” i undervisningen – finns alla tre av dessa beståndsdelar med i dag?
- Praktiska frågor kring exempelvis vilka av skolans ensembler/körer/klasser som skulle kunna delta i projektet.

Steg 2

Intrycken från inspirationsdagen summeras och konkretiseras gemensamt: hur går vi vidare?
Förslag:

- a) Elever möter tonsättare. En tonsättare möter en klass/ensemble/kör med studenter och presenterar sin musik.
- b) Elever möter tonsättare (2). Tonsättaren och muskläraren organiserar en kompositionsworkshop – handledda av tonsättaren och muskläraren tillsammans. Eleverna skriver för de instrument/röster som finns tillgängliga i gruppen.
- c) Elever möter tonsättare (3). En konsert med elevernas kompositioner organiseras. Hur framför man bäst sin musik? Hur instruerar man musik som ingen har hört?

Samtliga dessa steg dokumenteras och utvärderas gemensamt.

Steg 3.

Efter att ha summerat erfarenheterna från det förra steget går vi nu vidare i ett samarbete med professionella musiker.

- a) Tonsättaren presenterar ytterligare verktyg – hur kan man utveckla en musikalisk idé?

- b) Workshop + hemuppgift för eleverna. Hur presenterar man sin musik för professionella musiker?
- c) Repetitionsvecka och konsert med professionella musiker.

Musikläraren, tonsättaren, eleverna och musikerna utvärderar gemensamt denna fas.

Steg 4.

Ur det dokumentationsmaterial som framtagits i samband med projektet, utvinns en praktiskt orienterad handledning för musiklärare. Lektionsidéer, erfarenheter, kontaktpersoner/institutioner presenteras och listas.

Tidsperspektiv och ekonomi

Tidsplanen är beroende av hur många steg av projektet man vill genomföra på respektive skola. Dessutom är det viktigt att projektet läggs upp i nära samklang med de behov och den praktiska verklighet musiklärarna och eleverna befinner sig i. Men steg 1 och 2 skulle kunna genomföras under loppet av ett läsår, kanske rentav under loppet av en termin.

FST står för tonsättararvode. För steg 3 krävs ett samarbete med en musikinstitution/ensemble. FST åtar sig att försöka realisera detta samarbete.

Vilken eller vilka delar av projektiden man väljer att delta i - eller utveckla - beror naturligtvis på vilka den enskilda skolans musikansvarige är mest intresserad av eller anser sig ha behov av.